

Εργαστήρι 4: «Να είσαι Έλληνας μετανάστης στην Αμερική και αλλού»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ:	Σε μαθητές της Γ΄ Γυμνασίου (και της Β΄ Γυμνασίου, εάν προσφέρεται το τμήμα).
ΣΤΟΧΟΙ:	- να γνωρίσουν οι μαθητές τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι Έλληνες μετανάστες στους νέους τόπους εγκατάστασης, - να συνειδητοποιήσουν ότι τις διακρίσεις που υφίστανται σήμερα στην Ελλάδα κάποιοι μετανάστες τις έχουν υποστεί κάποιοι Έλληνες μετανάστες παλιότερα, ώστε να καλλιεργήσουν την ενσυναίσθηση, - να κατανοήσουν όψεις της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας, - να ευαισθητοποιηθούν όσον αφορά τις αξίες της ισότητας και της ανοχής/του σεβασμού του διαφορετικού Άλλου, - να αναπτύξουν κριτική σκέψη, - να καλλιεργήσουν δεξιότητες ανάλυσης και πραγμάτευσης ενός θέματος εντός της ομάδας, - να αποκτήσουν συνείδηση της ανάγκης να λειτουργούν ως υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες που θα προασπίζονται τις αξίες της δημοκρατίας.
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	2 ώρες
ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΝΔΕΘΕΙ:	- Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β΄ Γυμνασίου: 8η ενότητα «Η αποδημία-Ο καημός της ξενιτιάς-Ο ελληνισμός έξω από τα σύνορα-Τα μικρασιατικά-Οι πρόσφυγες», σ. 125-153. - Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου: 3η ενότητα «Είμαστε όλοι ίδιοι, είμαστε όλοι διαφορετικοί», σ. 45-61. - Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ΄ Γυμνασίου: κεφάλαιο 2 «Κοινωνικές ομάδες» και κεφάλαιο 12 «Δικαιώματα και υποχρεώσεις του πολίτη». - Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία Γ΄ Γυμνασίου: ενότητα 13 (σελ. 44, εξωτερική μετανάστευση), ενότητα 23 (σελ. 70, μετανάστευση Ελλήνων) και ενότητα 54 (σελ. 153, μετανάστευση Ελλήνων).
ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ:	Φύλλα εργασίας (δίνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ) αποθηκευμένα στους υπολογιστές του εργαστηρίου πληροφορικής, βιντεοπροβολέας ή διαδραστικός πίνακας για την αφόρμηση, σύνδεση με το διαδίκτυο, ηχεία για τον διαδραστικό πίνακα και για δύο ακόμα υπολογιστές (για τη εργασία στις ομάδες). Αν δεν είναι εφικτό να αξιοποιηθεί το εργαστήριο πληροφορικής, τα κείμενα μπορούν να δοθούν σε φωτοτυπίες και τα αποσπάσματα από το ντοκιμαντέρ να έχουν αποθηκευτεί σε ένα USB και να προβληθούν σε κεντρική οθόνη (με βιντεοπροβολέα) ή σε διαδραστικό πίνακα.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

1η διδακτική ώρα (1Χ45΄)

α) Προετοιμασία της αίθουσας στο διάλειμμα.

Το τμήμα θα εργαστεί ομαδοσυνεργατικά, γι' αυτό κατά τη διάρκεια του διαλείμματος, πριν ξεκινήσει το δίωρο:

1. Αν η διδασκαλία πραγματοποιηθεί σε κοινή σχολική αίθουσα, στα θρανία (που θα είναι ενωμένα ανά δύο, για να σχηματίζουν τραπέζι εργασίας για τις ομάδες των τριών ή τεσσάρων μαθητών) θα έχουν μοιραστεί φωτοτυπίες των φύλλων εργασίας, που αναλαμβάνει κάθε ομάδα.
2. Αν η διδασκαλία γίνει στο εργαστήριο, στους υπολογιστές όπου θα εργαστούν οι ομάδες αποθηκεύεται το αρχείο με τα φύλλα εργασίας, συνδέονται σε δύο από αυτούς τους υπολογιστές ηχεία και μεταφέρονται επιπλέον καρέκλες για τα μέλη της ομάδας.

Ο εκπαιδευτικός έχει προαποφασίσει τη σύνθεση των ομάδων, φροντίζοντας να υπάρχει κάποιος μαθητής με υψηλή επίδοση σε κάθε ομάδα, ώστε να βοηθήσει τα υπόλοιπα μέλη στην επεξεργασία του υλικού. Όταν χτυπά το κουδούνι, ο εκπαιδευτικός υποδέχεται τους μαθητές, κατευθύνοντάς τους στον υπολογιστή του εργαστηρίου ή στο τραπέζι της αίθουσας που θα εγκατασταθούν.

β) Αφόρμηση.

Ο εκπαιδευτικός ζητά από τα μέλη των ομάδων να παρακολουθήσουν με προσοχή ένα απόσπασμα από το 4ο μέρος του ντοκιμαντέρ «Βρωμοέλληνες» του Στέλιου Κούλογλου (<http://www.youtube.com/watch?v=JznM9yyQPIY&list=PL74AE84DE4DC1EOA9>) και πιο συγκεκριμένα το τμήμα από 0:00 έως 5:38 λεπτά. Πριν ξεκινήσει η προβολή, ο εκπαιδευτικός αναφέρεται στο γεγονός ότι τους Έλληνες μετανάστες στις ΗΠΑ τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα οι Αμερικάνοι τους αποκαλούσαν «Βρωμοέλληνες» (Dirty Greeks). Από εκεί προκύπτει ο τίτλος του ντοκιμαντέρ.

Μετά την προβολή, οι μαθητές ενθαρρύνονται να καταθέσουν κάποιο πρώτο σχόλιο πάνω στο ντοκιμαντέρ, κάποιες σκέψεις ή κάποια συναισθήματα. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός ρωτά τους μαθητές αν μπορούν να μαντέψουν από αυτή την εκκίνηση το θέμα που θα τους απασχολήσει στις δραστηριότητες με τις οποίες θα καταπιαστούν σε αυτό το δίωρο. Ακούγονται κάποιες απαντήσεις και ο εκπαιδευτικός επιβεβαιώνει (ή διορθώνει) τις προβλέψεις.

γ) Μελέτη του υλικού, προετοιμασία παρουσιάσεων στην ολομέλεια.

Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός αναθέτει σε κάθε ομάδα το φύλλο εργασίας που έχει προαποφασίσει. Οι ομάδες αρχίζουν να μελετούν το υλικό τους, για να προετοιμάσουν τις παρουσιάσεις τους.

Δύο ομάδες παρακολουθούν δύο διαφορετικά αποσπάσματα από το ντοκιμαντέρ «Βρωμοέλληνες» και κρατούν σημειώσεις. Οι υπόλοιπες διαβάζουν κάποια κείμενα (άρθρα, που παραθέτουν ιστορικά στοιχεία, ένα απόσπασμα από ιστορικό μυθιστόρημα μια επισημομένη μαρτυρία Έλληνα μετανάστη στην Αμερική). Κάθε ομάδα πρέπει να προετοιμάσει μια διαφορετικού είδους βιωματική παρουσίαση του υλικού της. Σε κάθε περίπτωση, στόχος είναι να μετουσιωθούν, να αναπλαισιωθούν τα στοιχεία που μελετώνται και τα συμπεράσματα της ομάδας σε ένα διαφορετικό από αυτό που μελέτησαν κειμενικό είδος.

Ο εκπαιδευτικός παρακολουθεί την εργασία των ομάδων, μετακινούμενος από τραπέζι σε τραπέζι. Παρεμβαίνει, όποτε κρίνει σκόπιμο, είτε για να λύσει κάποιο πρόβλημα που προκύπτει στη συνεργασία, είτε θέτοντας ερωτήματα που διευκολύνουν την ομάδα να προχωρήσει την προετοιμασία της.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

2η διδακτική ώρα (1Χ45΄)

δ) Παρουσιάσεις στην ολομέλεια.

Η μια μετά την άλλη, οι ομάδες κάνουν τις παρουσιάσεις τους. Οι ομάδες που παρακολουθούν μπορούν μετά την παρουσίαση κάθε ομάδας να σχολιάσουν την κατάσταση που παρουσιάστηκε ή και να ζητήσουν κάποια διευκρίνιση.

2

Όταν ολοκληρωθούν οι παρουσιάσεις, ο εκπαιδευτικός θέτει το ερώτημα «Όσα γνωρίσαμε σήμερα για το παρελθόν φωτίζουν με διαφορετικό τρόπο καταστάσεις που ζούμε στο παρόν;». Ακολουθεί καταιγισμός ιδεών από την πλευρά των μαθητών, και ο εκπαιδευτικός ή κάποιος μαθητής σημειώνει στον πίνακα τηλεγραφικά όσα ακούγονται. Ο εκπαιδευτικός ανακεφαλαιώνει πριν τη λήξη της διδακτικής ώρας.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

1. Αν το εργαστήριο δεν ενταχθεί σε μάθημα που προβλέπεται να είναι δίωρο στο ωρολόγιο πρόγραμμα, οι παρουσιάσεις πραγματοποιούνται άλλη μέρα.
2. Αν το τμήμα δεν είναι εξοικειωμένο με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο ή/και τη μελέτη πηγών, τότε η δραστηριότητα πιθανόν να χρειαστεί και 3η ώρα, για να ολοκληρωθεί.

ΕΠΕΚΤΑΣΗ

Ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να διερευνήσει αν μεταξύ των συγγενών των μαθητών υπάρχουν μετανάστες των δεκαετιών 1950-1970, που θα δέχονταν να παραχωρήσουν συνέντευξη η οποία να βιντεοσκοπηθεί από ομάδα μαθητών. Σε αυτή την περίπτωση προετοιμάζεται, ύστερα από καταιγισμό ιδεών σε ολομέλεια, ένα ερωτηματολόγιο για τις συνεντεύξεις και μετά δημιουργείται με κάποιο απλό πρόγραμμα μοντάζ (π.χ. movie maker) ένα ντοκιμαντέρ μικρού μήκους, που προβάλλεται σε εκδήλωση του σχολείου. Εκτός από τα αποσπάσματα των συνεντεύξεων, θα μπορούσε το ντοκιμαντέρ να περιλαμβάνει: α) φωτογραφίες των ερωτώμενων τόσο πριν από την αναχώρησή τους (από το χωριό ή την πόλη, από όπου έφυγαν) όσο και μετά την εγκατάστασή τους στον τόπο, όπου μετανάστευσαν, β) άλλες φωτογραφίες που μπορούν να αναζητηθούν στο διαδίκτυο για το φαινόμενο της ελληνικής μετανάστευσης.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ

Αν κάποια ομάδα είναι αρνητική στην προοπτική μιας βιωματικής παρουσίασης, θα μπορούσε να πραγματοποιήσει μια ενημερωτική παρουσίαση (αφήγηση σε τρίτο πρόσωπο) που να έχει τη μορφή άρθρου, το οποίο θα μπορούσε και να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα ή την ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Φύλλα εργασίας

[Φύλλο εργασίας 1](#)

[Φύλλο εργασίας 2](#)

[Φύλλο εργασίας 3](#)

[Φύλλο εργασίας 4](#)

[Φύλλο εργασίας 5](#)

[Φύλλο εργασίας 6](#)